

INFORMACIJA
o rezultatima pregovora i zaključivanju Ugovora o zajmu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj -IBRD za potrebe finansiranja Projekta modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project-Projekat TIPS klon), u iznosu do 8,00 miliona eura

Vlada Crne Gore je Zaključcima br.11-011/25-2186/3, od 26. Juna 2025. godine, usvojila Informaciju o polaznim osnovama za pregovore za zaključivanje Ugovora o zajmu sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj -IBRD za potrebe finansiranja Projekta modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project -Projekat TIPS klon), u iznosu do 8,00 miliona eura i ovlastila pregovarački tim da sprovede pregovore sa IBRD-om za zaključivanje predmetnog Ugovora o zajmu.

U skladu sa navedenim, zvanični pregovori sa IBRD-om realizovani su 27. juna 2025. godine, tokom kojih je usaglašena ključna ugovorna i projektna dokumentacija neophodna za zaključivanje Ugovora o zajmu i realizaciju projekta. Tokom pregovora, dogovoren je konačni naziv projekta i to: "Projekat modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project-Projekat TIPS klon)", koji je korišćen u cjelokupnoj ugovornoj i projektnoj dokumentaciji.

Istovremeno, tokom pregovora dogovoreno je da će iz nacrtu Ugovora o zajmu biti isključena opcija "Rapid Resonse Option-RRO" („Opcija za brzi odgovor“), koja podrazumijeva korišćenje dijela kredita za određene hitne situacije. Kada RRO bude interno odobren od strane Vlade Crne Gore, Vlada će razmotriti izmjene Ugovora o zajmu radi primjene ove opcije.

U skladu sa opštim uslovima kreditiranja koje propisuje IBRD, dogovoreno je zaključivanje kreditnog aranžmana na period od 10 godina uključujući grejs period od 4 godine. Ugovor o zajmu predviđa varijabilnu kamatnu stopu koja se sastoji od šestomjesečnog-EURIBOR-a, uvećanog za varijabilnu kamatnu maržu koja se kvartalno redefiniše, odnosno fiksira. Za kreditni aranžman sa rokom otplate od 10 godina i grejs periodom od 4 godine varijabilna kamatna marža na dan 23. jun 2025. godine iznosi 0,53%.

Predviđena je jednokratna naknada za obradu kredita (front-end fee) u iznosu od 0,25% ukupne vrijednosti kredita, kao i naknada na nepovučena sredstva (commitment fee) u visini od 0,25% na iznos neiskorišćenih sredstava u momentu obračuna. Obračun naknade na neiskorišćena sredstva počinje da teče nakon isteka 4 godine od dana potpisivanja Ugovora o zajmu.

Pravni osnov za zaključivanje predmetnog kreditnog aranžmana predstavlja Zakon o budžetu Crne Gore za 2025. godinu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2025. godinu ("Sl. list CG", br. 11/2025) gdje je predviđeno je da se Država, za potrebe finansiranja projekata, između ostalog, može zadužiti i kroz kreditni aranžman sa Svjetskom bankom za potrebe finansiranja Projekta modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa SEPA standardima (Target Instant Payment Settlement Clone Project-Projekat TIPS klon), u iznosu do 8 miliona eura.

Realizacija projekta

Ovaj projekat ima za cilj uspostavljanje nacionalne infrastrukture za brza plaćanja (Fast Payment System – FPS), što predstavlja ključni preduslov za povezivanje Crne Gore sa panevropskim platnim sistemima kao što su SEPA (Jedinstveno područje plaćanja u eurima) i TIPS (TARGET Instant Payment Settlement). Uspostavljanje FPS sistema omogućiće kako domaća tako i prekogranična instant plaćanja, unapređujući time efikasnost, brzinu i sigurnost platnih usluga. Poseban značaj ima činjenica da će se u projektu koristiti tzv. „TIPS klon“ rješenje koje je razvila italijanska centralna banka i koje će paralelno biti implementirano i u Albaniji, Kosovu i Bosni i Hercegovini – što dodatno doprinosi regionalnom povezivanju i harmonizaciji platnih sistema. Napominjemo, Crna Gora je prva država Zapadnog Balkana koja je postala 37. članica SEPA geografskog područja, čime je formalno zakoračila u evropski finansijski i ekonomski prostor.

TIPS klon Projekat struktuiran je u tri komponente:

Komponenta 1: Tehnička pomoć za uspostavljanje novog platnog sistema (vrijednost - 2,5 miliona eura)

Ova komponenta obuhvata stručnu podršku u fazama pripreme i puštanja u rad sistema za brza plaćanja (FPS), sa ciljem da se osigura institucionalna i tehnička spremnost ekosistema. U fokusu su razvoj pravila Sistema i plana upravljanja, analiza modela poravnanja (saldiranja), izradu tehničkih specifikacija, kao i razvoj dodatnih funkcionalnosti kao što su zaštita od prevara, rješavanje sporova i podizanje svijesti i sticanje povjerenja korisnika.

Komponenta 2: Podrška implementaciji i funkcionisanju novog platnog sistema (vrijednost- 5,0 miliona eura)

Ova komponenta obuhvata nabavku kompletne infrastrukturne opreme i softverskih rješenja, uključujući TIPS klon sistem koji obezbjeđuje i operiše Banca d'Italia. Pored osnovne infrastrukture, biće realizovana nadogradnja sistema za bruto poravnanje u realnom vremenu (RTGS), kao i integracija dodatnih usluga poput QR kodova, potvrde primaoca i zaštite od prevara. Svi ovi elementi su ključni za uspostavljanje sigurnog, stabilnog i visokoefikasnog platnog sistema.

Komponenta 3: Upravljanje projektom (vrijednost - 0,5 miliona eura)

Treća komponenta pokriva troškove upravljanja projektom, uključujući praćenje i izvještavanje, nabavke, finansijsko upravljanje i eksternu reviziju projekta. Biće formiran Poseban tim za implementaciju u okviru CBCG, koji će činiti zaposleni iz Tehničke jedinice za podršku (TSU), kadar CBCG-a i angažovani konsultanti. Takođe, aktivnosti u okviru ove komponente obezbjeđuju usklađenost sa standardima Svjetske banke, uključujući ekološke i socijalne aspekte.

Realizacijom Projekta očekuju se sljedeći ključni rezultati:

- Povećanje udjela odraslih građana koji koriste digitalna plaćanja sa trenutnih 65% na 75% kod muškaraca, odnosno sa 55% na 70% kod žena, čime se direktno doprinosi smanjenju rodnog jaza u pristupu finansijskim uslugama;

- Smanjenje prosječnog vremena izvršenja domaćeg kreditnog transfera sa sadašnjih maksimalnih 12 sati na manje od 10 sekundi, zahvaljujući novoj infrastrukturi koja omogućava obradu u realnom vremenu (24/7/365);
- Povećanje udjela platnih transakcija iniciranih digitalno, za domaće transakcije: sa 30% na 60, za prekogranične transakcije: sa 10% na 25%,
- Obuhvat sistema: Minimum 80% svih domaćih pružalaca platnih usluga (banke i NBFi) će biti povezano na novu platformu u prve dvije godine od puštanja u rad,
- Broj korisnika (građana) koji će dobiti pristup instant digitalnim plaćanjima u prve tri godine: do 120.000 novih korisnika, sa posebnim fokusom na trenutno neuključene kategorije,
- Standardizacija QR koda i njihova primjena u najmanje 500 maloprodajnih objekata do kraja implementacije, što omogućava jednostavno i univerzalno korišćenje digitalnog plaćanja u svakodnevnim situacijama.

S obzirom na to da će CBCG biti odgovorna za sprovođenje projekta, projekat je zamišljen na način da CBCG bude zadužena i za otplatu kredita. Imajući u vidu da u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti za sva zaduživanja Države, ugovore o kreditu potpisuje ministar finansija, Ugovor o zajmu sa IBRD-om za predmetni projekat će potpisati ministar finansija, dok će kreditna sredstva biti proslijeđena CBCG uz obavezu otplate. Način prosleđivanja kreditnih sredstava CBCG, kao i uslovi otplate, biće uređeni posebnim ugovorom koji će zaključiti Ministarstvo finansija i CBCG. Kreditna sredstva će CBCG biti prosleđivana pod istim uslovima pod kojima će Država zaključiti kreditni aranžman sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD), dok će svi ostali elementi i tehnički detalji predmetnog sporazuma biti definisani po zaključenju osnovnog Ugovora o kreditu sa IBRD-om.

NEGOTIATED DRAFT
June 27, 2025

LOAN NUMBER 9858-ME

Loan Agreement

**(Montenegro Financial Infrastructure Modernization and its Alignment with SEPA
Standards Project (TARGET Instant Payment Settlement Clone Project – TIPS Clone
Project))**

between

MONTENEGRO

and

**INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION
AND DEVELOPMENT**

Official Use Only

LOAN AGREEMENT

AGREEMENT dated as of the Signature Date between MONTENEGRO ("Borrower") and INTERNATIONAL BANK FOR RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT ("Bank"). The Borrower and the Bank hereby agree as follows:

ARTICLE I — GENERAL CONDITIONS; DEFINITIONS

- 1.01. The General Conditions (as defined in the Appendix to this Agreement) apply to and form part of this Agreement.
- 1.02. Unless the context requires otherwise, the capitalized terms used in this Agreement have the meanings ascribed to them in the General Conditions or in the Appendix to this Agreement.

ARTICLE II — LOAN

- 2.01. The Bank agrees to lend to the Borrower the amount of eight million EUR (EUR8,000,000), as such amount may be converted from time to time through a Currency Conversion ("Loan"), to assist in financing the project described in Schedule 1 to this Agreement ("Project").
- 2.02. The Borrower may withdraw the proceeds of the Loan in accordance with Section III of Schedule 2 to this Agreement.
- 2.03. The Front-end Fee is one quarter of one percent (0.25%) of the Loan amount.
- 2.04. The Commitment Charge is one quarter of one percent (0.25%) per annum on the Unwithdrawn Loan Balance.
- 2.05. The interest rate is the Reference Rate plus the Variable Spread or such rate as may apply following a Conversion; subject to Section 3.02(e) of the General Conditions.
- 2.06. The Payment Dates are February 15 and August 15 in each year.
- 2.07. Except as provided in Section 2.08 below, the principal amount of the Loan shall be repaid in accordance with Section 3.03 of the General Conditions and Schedule 3 to this Agreement.
- 2.08. (a) Upon occurrence of an Eligible Event and issuance of government declaration of national emergency, the Borrower may request the Bank to activate: (i) the Principal Payment Deferral in respect of a portion or all of the Withdrawn Loan Balance; and/or (ii) Interest Payment Deferral; for the Deferral Period, provided that such request shall be made no earlier than in respect of the first Principal Payment Date and no later than the fifth anniversary prior to the final maturity of the Loan. Such request and any activation shall be made in accordance with the CRDC Terms and Conditions in effect at the time of the submission of the request, the provisions of which are hereby incorporated by reference

and form an integral part of this Agreement. The activation of the Payment Deferral may occur only once during the term of the Loan.

(b) At the time of requesting the Principal Payment Deferral pursuant to the provisions of paragraph (a) of this Section 2.08, the Borrower may also request repayment provisions different from those set out in Schedule 3 to this Agreement for a portion or all of the Withdrawn Loan Balance for which Principal Payment Deferral is requested, provided that (i) the average maturity of the Withdrawn Loan Balance after the Deferral Period equals the original average maturity of such Withdrawn Loan Balance prior to the Principal Payment Deferral request and the final maturity of the Withdrawn Loan Balance after the Deferral Period will not exceed the original final maturity of such Withdrawn Loan Balance prior to the Principal Payment Deferral request; and (ii) such repayment provisions have been agreed between the Borrower and the Bank.

(c) Upon review of the Borrower's request and the Bank's reasonable determination of the eligibility of the Loan for a Payment Deferral, the Bank shall take such actions as necessary to implement the Payment Deferral in accordance with the terms of this Agreement and the CRDC Terms and Conditions. Effective the date of the activation of the Payment Deferral as notified by the Bank to the Borrower, the provisions of this Agreement providing for repayment of the proceeds of the Loan, including the provisions of Schedule 3, shall be deemed to have been modified, as applicable. The Bank shall notify the Borrower of the applicable financial terms of the Loan, including any revised amortization provisions, if applicable, at the time of the Payment Deferral activation or promptly thereafter.

(d) In the event the Interest Payment Deferral is activated, the Borrower shall pay to the Bank interest on any such deferred amount at the rate set forth in Section 2.05 of this Agreement until such time as the deferred amount is fully paid to the Bank. Such interest shall accrue from the respective dates when the relevant amounts are deferred after the Interest Payment Deferral is activated and shall be payable on the remaining Payment Dates after the Deferral Period.

(e) The Payment Deferral shall not be activated, if either of the events specified in Section 7.02 (a) or 7.07 (a) of the General Conditions occurs and is continuing, provided, however, that the Payment Deferral itself, upon its activation, shall not constitute an event described in Sections 7.02 (a) or 7.07 (a) of the General Conditions. Furthermore, the Borrower shall continue to pay all applicable and accrued Loan Payments during the Deferral Period, except the amounts that have been deferred pursuant to the activated Payment Deferral as described herein.

(f) If the Withdrawn Loan Balance or any interest and other applicable Loan charges, to which the request for Payment Deferral relates, is subject to a Currency Conversion then in effect, the Borrower and the Bank shall agree to amend or terminate such Currency Conversion. In the event of an early termination of such Currency Conversion prior to the end of its Conversion Period as a result of the Payment Deferral, the provisions of Section 4.06 (b) of the General Conditions shall apply.

ARTICLE III — PROJECT

- 3.01. The Borrower declares its commitment to the objectives of the Project. To this end, the Borrower shall cause the Project to be carried out by the Project Implementing Entity in accordance with the provisions of Article V of the General Conditions, Schedule 2 to this Agreement and the Project Agreement.

ARTICLE IV — REMEDIES OF THE BANK

- 4.01. The Additional Event of Suspension consists of the following, namely that the Project Implementing Entity's Legislation has been amended, suspended, abrogated, repealed or waived so as to affect materially and adversely, in the opinion of the Bank, the ability of the Borrower and the Project Implementing Entity to perform any of their obligations under this Agreement.
- 4.02. The Additional Event of Acceleration consists of the following, namely that the event specified in Section 4.01 of this Agreement occurs and is continuing for a period of sixty (60) days after notice of the event has been given by the Bank to the Borrower.

ARTICLE V — EFFECTIVENESS; TERMINATION

- 5.01. The Additional Conditions of Effectiveness consist of the following:
- (a) The Project Implementing Entity has adopted the Project Operational Manual in a manner and with content acceptable to the Bank; and
 - (b) The Project Implementing Entity has established the PIT with staff, terms or reference and competencies satisfactory to the Bank.
- 5.02. The Effectiveness Deadline is the date ninety (90) days after the Signature Date.

ARTICLE VI — REPRESENTATIVE; ADDRESSES

- 6.01. The Borrower's Representative is its Minister of Finance.
- 6.02. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:
- (a) the Borrower's address is:

Ministry of Finance
Stanka Dragojevic 2
Podgorica, Montenegro; and
 - (b) the Borrower's Electronic Address is:

Telex:	Facsimile:	E-mail:
+38220242835	+38282224450	mf@mif.gov.me
- 6.03. For purposes of Section 10.01 of the General Conditions:

(a) the Bank's address is:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; and

(b) the Bank's Electronic Address is:

Telex:	Facsimile:
248423(MCI) or 64145(MCI)	1-202-477-6391

AGREED as of the Signature Date.

MONTENEGRO

By

Authorized Representative

Name: _____

Title: _____

Date: _____

**INTERNATIONAL BANK FOR
RECONSTRUCTION AND DEVELOPMENT**

By

Authorized Representative

Name: _____

Title: _____

Date: _____

SCHEDULE 1

Project Description

The objective of the Project is to help achieve faster, more efficient, and inclusive digital payments in Montenegro.

The Project consists of the following parts:

Part 1. Providing technical assistance for the setup of the new payment systems

Provide support for the preparation, implementation and operationalization of the FPS, focusing on both the system go-live phase and broader ecosystem readiness, including, but not limited to: (i) development of scheme rules and a governance roadmap; (ii) analysis of different settlement models; (iii) drafting of technical specifications; (iv) preparation of operational documentation, including dispute resolution rules and fraud mitigation mechanisms; (v) guidance on settlement account access for non-bank payment service providers; (vi) creation of a consumer awareness and branding blueprint to support uptake and trust.

Part 2. Supporting the implementation and operation of the new payment system

- (i) Purchase of the TIPS clone infrastructure hardware and software, including associated maintenance services;
- (ii) Provide support for infrastructural additions/upgrades and interventions on TIPS clone, including, but not limited to: (a) upgrades to the real-time gross settlement system (RTGS); (b) overlay services (e.g., use of QR codes, aliases, request-to-pay, confirmation of payee); (c) anti-fraud and cybersecurity modules; and (d) software/hardware for connectivity of the RTGS to TIPS clone.

Part 3. Project management

Provision of support to PIT and TSU for Project management, monitoring and reporting, procurement, financial management, reporting, and Project external audits, as well as activities necessary to ensure compliance with the environmental and social standards.

SCHEDULE 2

Project Execution

Section I. Implementation Arrangements

A. Institutional Arrangements.

1. The Borrower shall maintain, throughout the implementation of the Project, the TSU with resources, staffing and fiduciary responsibilities, including *inter alia* procurement and financial management, preparation of quarterly unaudited financial reports and annual audited financial statements, all acceptable to the Bank and as set forth in the Project Operational Manual.
2. The Borrower shall cause PIE to establish and maintain throughout the implementation of the Project, a PIT with resources, staffing and fiduciary responsibilities, all acceptable to the Bank and as set forth in the Project Operational Manual and the Subsidiary Agreement.

B. Subsidiary Agreement.

1. To facilitate the carrying out of the Project, the Borrower shall make the proceeds of the Loan available to the Project Implementing Entity under a subsidiary agreement between the Borrower and the Project Implementing Entity, under terms and conditions approved by the Bank ("Subsidiary Agreement").
2. The Borrower shall exercise its rights under the Subsidiary Agreement in such manner as to protect the interests of the Borrower and the Bank and to accomplish the purposes of the Loan. Except as the Bank shall otherwise agree, the Borrower shall not assign, amend, abrogate or waive the Subsidiary Agreement or any of its provisions.

C. Project Operational Manual.

1. The Borrower shall cause the Project Implementing Entity to adopt and thereafter carry out the Project in accordance with the provisions of a manual ("Project Operational Manual") acceptable to the Bank and containing, *inter alia*: (a) the activities and timetable of actions to be carried out under the Project; (b) the respective roles and responsibilities of the institutions involved in the implementation of the Project; (c) the fiduciary, technical, environmental and social standards, and operational aspects and procedures for implementation of the Project, including the financial management procedures (budgeting, accounting and internal control, disbursement and flow of funds, financial reporting, annual reports, internal and external audit arrangements procedures); (d) the performance indicators of the Project; and (e) the Anti-Corruption Guidelines.
2. The Borrower shall cause Project Implementing Entity to not amend or waive or fail to enforce any provision of the Project Operational Manual without the Bank's prior written approval.
3. In case of any conflict between the terms of the Project Operational Manual and those of this Agreement, the terms of this Agreement shall prevail.

D. Environmental and Social Standards.

1. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that the Project is carried out in accordance with the Environmental and Social Standards, in a manner acceptable to the Bank.
2. Without limitation upon paragraph 1 above, the Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that the Project is implemented in accordance with the Environmental and Social Commitment Plan ("ESCP"), in a manner acceptable to the Bank. To this end, the Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that:
 - (a) the measures and actions specified in the ESCP are implemented with due diligence and efficiency, as provided in the ESCP;
 - (b) sufficient funds are available to cover the costs of implementing the ESCP;
 - (c) policies and procedures are maintained, and qualified and experienced staff in adequate numbers are retained to implement the ESCP, as provided in the ESCP; and
 - (d) the ESCP, or any provision thereof, is not amended, repealed, suspended or waived, except as the Bank shall otherwise agree in writing, as specified in the ESCP, and ensure that the revised ESCP is disclosed promptly thereafter.
3. In case of any inconsistencies between the ESCP and the provisions of this Agreement, the provisions of this Agreement shall prevail.
4. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that:
 - (a) all measures necessary are taken to collect, compile, and furnish to the Bank through regular reports, with the frequency specified in the ESCP, and promptly in a separate report or reports, if so requested by the Bank, information on the status of compliance with the ESCP and the environmental and social instruments referred to therein, all such reports in form and substance acceptable to the Bank, setting out, inter alia: (i) the status of implementation of the ESCP; (ii) conditions, if any, which interfere or threaten to interfere with the implementation of the ESCP; and (iii) corrective and preventive measures taken or required to be taken to address such conditions; and
 - (b) the Bank is promptly notified of any incident or accident related to or having an impact on the Project which has, or is likely to have, a significant adverse effect on the environment, the affected communities, the public or workers, in accordance with the ESCP, the environmental and social instruments referenced therein and the Environmental and Social Standards.
5. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, establish, publicize, maintain and operate an accessible grievance mechanism, to receive and facilitate resolution of concerns and grievances of Project-affected people, and take all

measures necessary and appropriate to resolve, or facilitate the resolution of, such concerns and grievances, in a manner acceptable to the Bank.

6. The Borrower shall, and shall cause the Project Implementing Entity to, ensure that all bidding documents and contracts for civil works under the Project include the obligation of contractors, subcontractors and supervising entities to: (a) comply with the relevant aspects of ESCP and the environmental and social instruments referred to therein; and (b) adopt and enforce codes of conduct that should be provided to and signed by all workers, detailing measures to address environmental, social, health and safety risks, and the risks of sexual exploitation and abuse, sexual harassment and violence against children, all as applicable to such civil works commissioned or carried out pursuant to said contracts.

Section II. Project Monitoring Reporting and Evaluation

The Borrower shall cause PIE to furnish to the Bank each Project Report not later than forty-five (45) days after the end of each calendar semester, covering the calendar semester.

Section III. Withdrawal of Loan Proceeds

A. General.

Without limitation upon the provisions of Article II of the General Conditions, the Borrower may withdraw the proceeds of the Loan: (a) to finance Eligible Expenditures for the Project in accordance with the Disbursement and Financial Information Letter; (b) to pay: (i) the Front-end Fee; (ii) each Interest Rate Cap or Interest Rate Collar premium; all in the amount allocated and, if applicable, up to the percentage set forth against each Category of the following table:

Category	Amount of the Loan Allocated (expressed in EUR)	Percentage of Expenditures to be financed (inclusive of Taxes other than the VAT)
(1) Goods, works, non-consulting services, consulting services, Training and Operating Costs for the Project	7,980,000	100%
(2) Front-end Fee	20,000	Amount payable pursuant to Section 2.03 of this Agreement in accordance with Section 2.07 (b) of the General Conditions
(3) Interest Rate Cap or Interest Rate Collar premium	0	Amount due pursuant to Section 4.05 (c) of the General Conditions
TOTAL AMOUNT	8,000,000	

B. Withdrawal Conditions; Withdrawal Period.

1. Notwithstanding the provisions of Part A above, no withdrawal shall be made for payments made prior to the Signature Date.
2. The Closing Date is September 13, 2030.

SCHEDULE 3

Commitment-Linked Amortization Repayment Schedule

Subject to Section 2.08 of this Agreement, the Borrower shall repay the principal amount of the Loan in accordance with the following table, which sets forth the Principal Payment Dates of the Loan and the percentage of the total principal amount of the Loan payable on each Principal Payment Date ("Installment Share").

Level Principal Repayments

Principal Payment Date	Installment Share
On each February 15 and August 15 Beginning August 15, 2029 through August 15, 2034	8.33%
On February 15, 2035	8.37%

APPENDIX

Section I. Definitions

1. “Anti-Corruption Guidelines” means, for purposes of paragraph 6 of the Appendix to the General Conditions, the “Guidelines on Preventing and Combating Fraud and Corruption in Projects Financed by IBRD Loans and IDA Credits and Grants”, dated October 15, 2006 and revised in January 2011 and as of July 1, 2016.
2. “Category” means a category set forth in the table in Section III.A of Schedule 2 to this Agreement.
3. “CBCG” means the Borrower’s Central Bank of Montenegro established pursuant to Borrower’s “Law on the Central Bank of Montenegro” published in Official Gazette of Montenegro 040/10 of 22 July 2010, 046/10 of 6 August 2010, 006/13 of 31 January 2013, 070/17 of 27 October 2017, 125/23 of 31 December 2023.
4. “Environmental and Social Commitment Plan” or “ESCP” means the environmental and social commitment plan for the Project, dated June 27, 2025, as the same may be amended from time to time in accordance with the provisions thereof, which sets out the material measures and actions that the Borrower shall carry out or cause to be carried out to address the potential environmental and social risks and impacts of the Project, including the timeframes of the actions and measures, institutional, staffing, training, monitoring and reporting arrangements, and any environmental and social instruments to be prepared thereunder.
5. “Environmental and Social Standards” or “ESSs” means, collectively: (i) “Environmental and Social Standard 1: Assessment and Management of Environmental and Social Risks and Impacts”; (ii) “Environmental and Social Standard 2: Labor and Working Conditions”; (iii) “Environmental and Social Standard 3: Resource Efficiency and Pollution Prevention and Management”; (iv) “Environmental and Social Standard 4: Community Health and Safety”; (v) “Environmental and Social Standard 5: Land Acquisition, Restrictions on Land Use and Involuntary Resettlement”; (vi) “Environmental and Social Standard 6: Biodiversity Conservation and Sustainable Management of Living Natural Resources”; (vii) “Environmental and Social Standard 7: Indigenous Peoples/Sub-Saharan African Historically Underserved Traditional Local Communities”; (viii) “Environmental and Social Standard 8: Cultural Heritage”; (ix) “Environmental and Social Standard 9: Financial Intermediaries”; (x) “Environmental and Social Standard 10: Stakeholder Engagement and Information Disclosure”; effective on October 1, 2018, as published by the Bank.
6. “FPS” means fast payments system.
7. “General Conditions” means the “International Bank for Reconstruction and Development General Conditions for IBRD Financing, Investment Project Financing”, dated December 14, 2018 (Last revised on July 15, 2023), with the modifications set forth in Section II of this Appendix.
8. “MoF” means the Borrower’s Ministry of Finance, or its successor acceptable to the Bank.

9. "Operating Costs" means the reasonable incremental expenses incurred by the Borrower and PIE on account of Project implementation and management, including costs related to office equipment and supplies, vehicle operation and maintenance, office rentals, communication and insurance costs, office administration costs, bank charges, utilities, transport costs, travel, per diem and supervision costs, and salaries of the PIT and TSU' staff, including Social Charges as applicable (excluding salaries of the Borrower or PIE's civil servants and/or employees).
10. "Project Operational Manual" or "POM" means the Project operational manual acceptable to the Bank, prepared by TSU and PIE, and adopted by the PIE pursuant to Section 5.01 of this Agreement and referred to in Section I.C in Schedule 2 to this Agreement, as said manual may be amended from time to time, with prior approval of the Bank.
11. "Procurement Regulations" means, for purposes of paragraph 85 of the Appendix to the General Conditions, the "World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers", dated February 2025.
12. "Project Implementing Entity" means the Central Bank of Montenegro.
13. "Project Implementing Entity's Legislation" means "Law on the Central Bank of Montenegro" published in Official Gazette of Montenegro 040/10 of 22 July 2010, 046/10 of 6 August 2010, 006/13 of 31 January 2013, 070/17 of 27 October 2017, 125/23 of 31 December 2023
14. "Project Implementation Team" or "PIT" means the implementation team to be established by CBCG pursuant to Section 5.01 to this Agreement and in accordance with Section I.A.2 in Schedule 2 to this Agreement and the provisions of the POM.
15. "QR" means quick response code that stores encoded data.
16. "RTGS" means real-time gross settlement system, a payment system in which the execution of individual payment transactions is made in the real time gross settlement principle.
17. "SEPA" means Single EURO Payment Area.
18. "Signature Date" means the later of the two dates on which the Borrower and the Bank signed this Agreement and such definition applies to all references to "the date of the Loan Agreement" in the General Conditions.
19. "Social Charges" means any payments or contributions for unemployment benefits, disability insurance, workers' compensation benefits, retirement (pension or social security) benefits, and life insurance, or any other benefits according to the Borrower's legislation.
20. "Subsidiary Agreement" means the agreement referred to in Section I.B.1 of Schedule 2 to this Agreement pursuant to which the Borrower shall make the proceeds of the Loan available to the Project Implementing Entity.

21. "TARGET" means Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer system managed by the European Central Bank for settling payments across European Union (EU).
22. "TIPS clone" means a replicated TARGET instant payment settlement system using the same technical infrastructure and software, to be provided by the Central Bank of Italy (*Banca d'Italia*) in accordance with the "Letter of Intent on Cooperation between the four National Central Banks involved from the group of Western Balkans (WB6) and Banca d'Italia for the provision and operation of a TIPS Clone", signed by the PIE on January 10, 2025.
23. "Training" means expenditures (other than those for consulting services) incurred in connection with study tours, training courses, seminars, workshops and other training activities, not included under goods or service providers' contracts, including costs of training materials, space and equipment rental, travel, per diem costs for trainees and trainers and trainers' fees (as applicable), all based on an annual budget satisfactory to the Bank.
24. "TSU" or "Technical Services Unit" means the technical services unit established by the MoF and responsible for the fiduciary (procurement and financial management) and disbursement aspects of the Project, and referred to in Section I.A.2 in Schedule 2 of the Loan Agreement.

Section II. Modifications to the General Conditions

The General Conditions are hereby modified as follows:

1. Section 3.01 (*Front-end Fee; Commitment Charge; Exposure Surcharge*) is modified to read as follows:

"Section 3.01. *Front-end Fee; Commitment Charge*

(a) The Borrower shall pay the Bank a Front-end Fee on the Loan amount at the rate specified in the Loan Agreement. Except as otherwise provided in Section 2.07 (b), the Borrower shall pay the Front-end Fee not later than sixty (60) days after the Effective Date.

(b) The Borrower shall pay the Bank a Commitment Charge on the Unwithdrawn Loan Balance at the rate specified in the Loan Agreement. The Commitment Charge shall accrue from the date of the Loan Agreement or the date which falls on the fourth anniversary of the date of approval of the Loan by the Bank, whichever is later, to the respective dates on which amounts are withdrawn by the Borrower from the Loan Account or cancelled. Except as otherwise provided in Section 2.07 (c), the Borrower shall pay the Commitment Charge semi-annually in arrears on each Payment Date."

2. Section 3.04 (*Prepayment*) is modified to read as follows:

"Section 3.04. *Prepayment*

(a) After giving not less than forty-five (45) days' notice to the Bank, the Borrower may repay the Bank the following amounts in advance of maturity, as of a date acceptable to the Bank (provided that the Borrower has paid all Loan Payments due as at such date): (i) the entire Withdrawn Loan Balance as at such date; or (ii) the entire principal amount of any one or more maturities of the Loan. Any partial prepayment of the Withdrawn Loan Balance shall be applied in the manner specified by the Borrower, or in the absence of any specification by the Borrower, in the following manner: (A) if the Loan Agreement provides for the separate amortization of specified Disbursed Amounts of the principal of the Loan the prepayment shall be applied in the inverse order of such Disbursed Amounts, with the Disbursed Amount which has been withdrawn last being repaid first and with the latest maturity of said Disbursed Amount being repaid first; and (B) in all other cases, the prepayment shall be applied in the inverse order of the Loan maturities, with the latest maturity being repaid first.

(b) If, in respect of any amount of the Loan to be prepaid, a Conversion has been effected and the Conversion Period has not terminated at the time of prepayment, the provisions of Section 4.06 shall apply."

3. The following definitions are inserted in the Appendix in alphabetical order as paragraphs [#]-[#], and the remaining definitions and paragraphs (as the case may be) renumbered accordingly:

"[#]. "CRDC" or "Climate Resilient Debt Clause" means a mechanism established in the Loan Agreement allowing the eligible Borrower to defer certain payments of principal and/or interest (and other Loan charges) during a Deferral Period upon occurrence of an Eligible Event."

"[#]. "CRDC Terms and Conditions" means the Climate Resilient Debt Clause terms and conditions, as issued and revised from time to time, by the Bank, in effect at the time of the Payment Deferral request."

"[#]. "Deferral Period" means the period of up to 24 (twenty-four) months, during which the Payment Deferral is activated pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

"[#]. "Eligible Event" means the event defined in the CRDC Terms and Conditions"]

"[#]. "Interest Payment Deferral" means a one-time temporary deferral of payment of interest and other applicable Loan charges during a Deferral Period, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

"[#]. "Payment Deferral" means a Principal Payment Deferral and/or Interest Payment Deferral, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

"[#]. "Principal Payment Deferral" means the one-time temporary deferral of repayments of the Withdrawn Loan Balance during a Deferral Period, requested by the Borrower and activated by the Bank pursuant to the provisions of the Loan Agreement."

4. In paragraphs originally numbered 75, and 81 of the Appendix, the terms "Loan Payment", "Payment Date", respectively are modified to read as follows:

“75. “Loan Payment” means any amount payable by the Loan Parties to the Bank pursuant to the Legal Agreements, including (but not limited to) any amount of the Withdrawn Loan Balance, interest, the Front-end Fee, the Commitment Charge, interest at the Default Interest Rate (if any), any surcharge, any transaction fee for a Conversion or early termination of a Conversion, any premium payable upon the establishment of an Interest Rate Cap or Interest Rate Collar, and any Unwinding Amount payable by the Borrower.”

“81. “Payment Date” means each date specified in the Loan Agreement occurring on or after the date of the Loan Agreement on which interest, Commitment Charge and other Loan charges and fees (other than the Front-end Fee) are payable, as applicable.”

5. Definitions in paragraphs 4 (Allocated Excess Exposure Amount); 53 (Exposure Surcharge); 99 (Standard Exposure Limit) and 105 (Total Exposure) of the Appendix are deleted in their entirety and the subsequent paragraphs are renumbered accordingly.

USAGLAŠENI NACRT SA PREGOVORA
27. jun 2025. godine

ZAJAM BROJ 9858-ME

Ugovor o zajmu

(Projekat modernizacije finansijske infrastrukture Crne Gore i njeno usklađivanje sa
SEPA standardima (TARGET Instant Payment Settlement Clone Project-Projekat
TIPS Clone))

između

CRNE GORE

i

MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU
I RAZVOJ

UGOVOR O ZAJMU

UGOVOR datiran na Datum potpisivanja između CRNE GORE („Zajmoprimac“) i MEĐUNARODNE BANKE ZA OBNOVU I RAZVOJ („Banka“). Zajmoprimac i Banka su se ovim saglasili kako slijedi:

ČLAN I — OPŠTI USLOVI; ZNAČENJE IZRAZA

- 1.01. Opšti uslovi (kako su definisani u Dodatku uz ovaj Ugovor) primjenjuju se na ovaj Ugovor i čine sastavni dio ovog Ugovora.
- 1.02. Osim ako kontekst ne nalaže drugačije, izrazi napisani velikim početnim slovom korišćeni u ovom Ugovoru imaju značenje koje im je pripisano u Opštim uslovima ili u Dodatku uz ovaj Ugovor.

ČLAN II — ZAJAM

- 2.01. Banka je saglasna da Zajmoprimcu pozajmi iznos od osam miliona eura (8.000.000 EUR), pri čemu se taj iznos može povremeno konvertovati putem Konverzije valute („Zajam“), za pomoć u finansiranju projekta opisanog u Prilogu 1 ovog Ugovora („Projekat“).
- 2.02. Zajmoprimac može povući sredstva Zajma u skladu sa Odjeljkom III, Priloga 2 ovog Ugovora.
- 2.03. Provizija za obradu Zajma iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) od iznosa Zajma.
- 2.04. Naknada za anagažovana, a neiskorišćena sredstva iznosi jednu četvrtinu jednog procenta (0,25%) godišnje na Nepovućeni preostali dio Zajma.
- 2.05. Kamatna stopa je jednaka Referentnoj stopi uvećanoj za Promjenljivi kamatni spread ili za neku drugu stopu koja se primjenjuje nakon Konverzije u skladu sa Odjeljkom 3.02(e) Opštih uslova.
- 2.06. Datumi plaćanja su 15. februra i 15. avgust svake godine.
- 2.07. Osim onako kako je navedeno u Odjeljku 2.08 u nastavku, iznos glavnice Zajma će se otplaćivati u skladu s Odjeljkom 3.03 Oštih uslova i Prilogom 3 ovog Ugovora.
- 2.08. (a) Nakon nastanka Prihvatljivog događaja i izdavanja Vladine objave o nacionalnom vanrednom stanju, Zajmoprimac može da zatraži od Banke da aktivira:
(i) Odlaganje plaćanja glavnice u odnosu na dio ili cijeli iznos Povućenog preostalog iznosa Zajma; i/ili (ii) Odlaganje plaćanja kamata; za Period odlaganja, pod uslovom da se takav zahtjev neće podnijeti prije prvog Datuma plaćanja glavnice i najkasnije do pete godišnjice prije konačnog dospjeća Zajma. Takav zahtjev i bilo koje aktiviranje će biti izvršeni u skladu sa Uslovima i odredbama CRDC-a koji su na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva, čije su odredbe ovim putem uključene upućivanjem na iste i čine

sastavni dio ovog Ugovora. Aktiviranje Odlaganja plaćanja može da se desi samo jednom tokom trajanja Zajma.

(b) U trenutku podnošenja zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice po osnovu odredbi stava (a) ovog Odjeljka 2.08, Zajmoprimac može takođe da zatraži odredbe za otplatu koje su različite od onih koje su date u Prilogu 3 ovog Ugovora za dio ili cijeli iznos Povučenog preostalog iznosa Zajma za koji se traži Odlaganje plaćanja glavnice, pod uslovom da (i) je prosječno dospijeće Povučenog preostalog iznosa Zajma nakon Perioda odlaganja jednako prvobitnom prosječnom dospijeću takvog Povučenog preostalog iznosa Zajma prije zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice, a konačno dospijeće Povučenog preostalog iznosa Zajma nakon Perioda odlaganja neće premašiti prvobitno konačno dospijeće takvog Povučenog preostalog iznosa Zajma prije zahtjeva za Odlaganje plaćanja glavnice; i (ii) su takve odredbe o otplati dogovorene između Zajmoprimca i Banke.

(c) Nakon što Banka razmotri zahtjev Zajmoprimca i Banka utvrdi u razumnoj mjeri kvalifikovanost Zajma za Odlaganje plaćanja, Banka će preduzeti potrebne radnje za sprovođenje Odlaganja plaćanja u skladu sa odredbama ovog Ugovora i Uslovima i odredbama CRDC-a. Stupajući na snagu sa datumom aktiviranja Odlaganja plaćanja, o čemu je Banka obavijestila Zajmoprimca, odredbe ovog Ugovora koje predviđaju otplatu sredstava Zajma, uključujući odredbe Priloga 3, će se smatrati da su izmijenjene, gdje je primjenljivo. Banka će obavijestiti Zajmoprimca o primjenjivim finansijskim uslovima Zajma, uključujući sve revidirane odredbe o amortizaciji, ako je primjenljivo, u vrijeme aktiviranja Odlaganja plaćanja ili odmah nakon toga.

(d) U slučaju da se aktivira Odlaganje plaćanja kamata, Zajmoprimac će Banci platiti kamatu na bilo koji tako odloženi iznos po stopi navedenoj u Odjeljku 2.05 ovog Ugovora do trenutka kada se odloženi iznos u potpunosti isplati Banci. Takve kamate će se obračunavati od odgovarajućih datuma kada su relevantni iznosi odloženi nakon aktiviranja Odlaganja plaćanja kamata i platiće se na preostale Datume plaćanja nakon Perioda odlaganja.

(e) Odlaganje plaćanja neće se aktivirati ako se dogodi i nastavlja se bilo koji od događaja navedenih u Odjeljku 7.02 (a) ili 7.07 (a) Opštih uslova, međutim, pod uslovom da samo Odlaganje plaćanja, nakon što se aktivira, neće predstavljati događaj opisan u Odjeljcima 7.02 (a) ili 7.07 (a) Opštih uslova. Pored toga, Zajmoprimac će nastaviti da plaća sva primjenjiva i akumulirana Plaćanja zajma tokom Perioda odlaganja, osim iznosa koji su odloženi u skladu sa aktiviranim Odlaganje plaćanja kako je ovdje opisano.

(f) Ako Povučeni preostali iznos Zajma ili bilo koja kamata i drugi primjenjivi troškovi Zajma, na koje se odnosi zahtjev za Odlaganje plaćanja, podliježu Konverziji valute koja je na snazi u tom trenutku, Zajmoprimac i Banka će se dogovoriti da izmijene ili raskinu takvu Konverziju valute. U slučaju prijevremenog prekida takve Konverzije valute prije kraja njenog Perioda konverzije kao rezultat Odlaganja plaćanja, primjeniću se odredbe Odjeljka 4.06 (b) Opštih uslova.

ČLAN III — PROJEKAT

- 3.01. Zajmoprimac izražava svoju posvećenost ciljevima Projekta. U tu svrhu, Zajmoprimac će obezbijediti da se Projekat sprovede preko Subjekta za implementaciju projekta u skladu sa odredbama iz člana V Opštih uslova, Prilogom 2 ovog Ugovora i Ugovorom o projektu.

ČLAN IV — PRAVNI LJEKOVI NA RASPOLAGANJU BANCİ

- 4.01. Dodatni događaj suspenzije sastoji se od sljedećeg, naime da je Propis Subjekta za implementaciju projekta izmijenjen, obustavljen, stavljen van snage, ukinut, ili se od istog odrekao, tako da po mišljenju Banke ima materijalan i nepovoljan uticaj na sposobnost Zajmoprimca i Subjekta za implementaciju projekta da obavlja svoje obaveze po osnovu ovog Ugovora.
- 4.02. Dodatni događaj za ubrzanje se sastoji od sljedećeg, naime, nastao je događaj koji je naveden u Odljku 4.01 ovog Ugovora i traje u periodu od šezdeset (60) dana nakon što je Zajmoprimac obavijestio Banku o događaju.

ČLAN V — STUPANJE NA SNAGU; RASKID

- 5.01. Dodatni uslovi za stupanje na snagu se sastoje od sljedećeg, da je:
- (a) Subjekt za implementaciju Projekta usvojio Operativni priručnik za projekat na način i po sadržaju koji je prihvatljiv za Banku; i
 - (b) Subjekt za implementaciju Projekta osnovao Tim za implementaciju Projekta (PIT) sa zaposlenima, opisima poslova i kompetencijama koji su prihvatljivi za Banku.
- 5.02. Rok za stupanje na snagu je devedest (90) dana od Datuma potpisivanja.

ČLAN VI — PREDSTAVNIK; ADRESE

- 6.01. Predstavnik Zajmoprimca je njegovo Ministarstvo finansija.

- 6.02. Za potrebe Odjeljka 10.01 Opštih uslova:

- (a) adresa Zajmoprimca je:

Ministarstvo finansija
Stanka Dragojevića 2
Podgorica, Crna Gora; i

- (b) elektronska adresa Zajmoprimca je:

Teleks:
+38220242835

Faks:
+38282224450

E-mail:
mf@mif.gov.me

- 6.03. Za potrebe Odjeljka 10.01 Opštih uslova:

- (a) adresa Banke je:

International Bank for Reconstruction and Development
1818 H Street, N.W.
Washington, D.C. 20433
United States of America; i

USAGLAŠENO na Datum potpisivanja.

CRNA GORA

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: _____

Funkcija: _____

Datum: _____

**MEĐUNARODNA BANKA ZA
OBNOVU I RAZVOJ**

Ovlašćeni predstavnik

Ime i prezime: _____

Funkcija: _____

Datum: _____

PRILOG 1

Opis Projekta

Cilj Projekta je da se pomogne postizanju bržih, efikasnijih i inkluzivnijih digitalnih plaćanja u Crnoj Gori

Projekat se sastoji od sljedećih djelova:

Dio 1: Pružanje tehničke pomoći za uspostavljanje novih sistema plaćanja

Pružanje podrške za pripremu, implementaciju i operacionalizaciju Sistema za brza plaćanja (FPS), sa naglaskom na fazu puštanja sistema u rad i spremnost šireg ekosistema, uključujući, ali ne ograničavajući se na: (i) izradu pravila sistema i plana upravljanja; (ii) analizu različitih modela saldiranja/poravnanja; (iii) izradu tehničkih specifikacija; (iv) pripremu operativne dokumentacije, uključujući pravila rješavanja sporova i mehanizme za ublažavanje prevara; (v) smjernice o pristupu računima za saldiranje/poravnanje za pružaoce usluga plaćanja koji nisu banke; (vi) izradu modela/plana za povećanje svijesti potrošača i brendiranje kako bi se podržalo prihvatanje i povjerenje.

Dio 2: Podrška implementaciji i funkcionisanju novog sistema plaćanja

- (i) Kupovina hardvera i softvera za TIPS klon infrastrukturu, uključujući povezane usluge održavanja;
- (ii) Pružanje podrške za infrastrukturne dodatke/nadogradnje i intervencije na TIPS klonu, uključujući naročito: (a) nadogradnje sistema bruto saldiranja u realnom vremenu (RTGS); (b) dodatne usluge (*overlay services*) (npr. korišćenje QR kodova, aliasa, zahtjeva za plaćanje, potvrde primaoca plaćanja); (c) moduli za borbu protiv prevara i sajber bezbjednost; i (d) softver/hardver za povezivanje RTGS-a sa TIPS klonom.

Dio 3: Upravljanje Projektom

Pružanje podrške Timu za implementaciju Projekta (PIT) i Jedinici za tehničku podršku (TSU) za upravljanje Projektom, monitoring i izvještavanje, nabavke, finansijsko upravljanje, izvještavanje i eksterne revizije Projekta, kao i za aktivnosti koje su neophodne kako bi se obezbijedila usklađenost sa standardima u vezi sa životnom sredinom i društvom.

PRILOG 2

Izvršenje Projekta

Odjeljak I. Implementacioni aranžmani

A. Institucionalni aranžmani

1. Zajmoprimac će održavati tokom implementacije Projekta Jedinicu za tehničku podršku (TSU) sa resursima, zaposlenima i fiducijarnim odgovornostima uključujući, između ostalog, nabavke i finansijskog upravljanja, pripremu kvartalnih nerevidiranih finansijskih izvještaja i godišnjih revidiranih finansijskih iskaza, koji su svi prihvatljivi za Banku i kako je to definisano u Operativnom priručniku za Projekat.
2. Zajmoprimac će obezbijediti da Subjektat za implementaciju projekta formira i održava tokom implementacije Projekta, Tim za implementaciju projekta sa resursima, zaposlenima i fiducijarnim odgovornostima, koji su svi prihvatljivi za Banku i kako je to definisano u Operativnom priručniku za Projekat i Subsidijarnom ugovoru.

B. Subsidijarni ugovor (*Subsidiary Agreement*)

1. Kako bi se olakšalo sprovođenje Projekta, Zajmoprimac će sredstava Zajma staviti na raspolaganje Subjektu za implementaciju Projekta prema Subsidijarnom ugovoru (*Subsidiary Agreement*) između Zajmoprimca i Subjektu za implementaciju projekta, u skladu sa odredbama i pod uslovim koje je odobrila Banka („Subsidijarni ugovor“).
2. Zajmoprimac će vršiti svoja prava po osnovu Subsidijarnog ugovora na takav način da zaštiti interese Zajmoprimca i Banke i da postigne svrhe Zajma. Osim ako se Banka drugačije ne saglasi, Zajmoprimac neće ustupiti, izmijeniti, staviti van snage ili se odreći Subsidijarnog ugovora ili bilo koje njegove odredbe.

C. Operativni priručnik za Projekat

1. Zajmoprimac će obezbijediti da Subjektat za implementaciju projekta, usvojiti i nakon toga sprovede Projekat u skladu sa odredbama priručnika („Operativni priručnik za Projekat“) koji je prihvatljiv za Banku i koji sadrži, između ostalog: (a) aktivnosti i vremenski raspored radnji koje treba sprovesti u okviru Projekta; (b) relevantne uloge i odgovornosti institucija uključenih u sprovođenje Projekta; (c) fiducijarne, tehničke standarde, standarde koji se odnose na životnu sredinu i društvo, kao i operativne aspekte i procedure za implementaciju Projekta, uključujući procedure finansijskog upravljanja (budžetiranje, računovodstvo i interne kontrole, isplatu i tok sredstava, finansijsko izvještavanje, godišnji izvještaji, postupci interne revizije i aranžmani za eksterne revizije); (d) indikatore učinka Projekta; i (e) Smjernice za borbu protiv korupcije.
2. Zajmoprimac, će obezbijediti da Subjektat za implementaciju projekta neće izmijeniti, odreći se ili na neki drugi način prestati da sprovodi bilo koju odredbu Operativnog priručnika za Projekat bez prethodnog pisanog odobrenja Banke.
3. U slučaju bilo kog odstupanja između odredbi Operativnog priručnika za Projekat i onih u ovom Ugovoru, mjerodavne su odredbe ovog Ugovora.

D. Standardi koji se odnose na životnu sredinu i društvo

1. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta sprovodi Projekat u skladu sa Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo, na način prihvatljiv za Banku.
2. Ne ograničavajući primjenu gorenavedenog stava 1, Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta sprovodi Projekat u skladu sa Planom obaveza u pogledu životne sredine i društva („ESCP“), na način prihvatljiv za Banku. U tom cilju, Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekta za implementaciju projekta sprovodi da:
 - (a) se mjere i aktivnosti navedene u ESCP-u sprovode sa dužnom pažnjom i efikasnošću, kako je predviđeno u ESCP-u;
 - (b) dovoljna sredstva budu na raspolaganju za pokrivanje troškova sprovođenja ESCP-a;
 - (c) se održavaju politike i procedure i angažuje kvalifikovano i iskusno osoblje u odgovarajućem broju radi sprovođenja ESCP-a, na način kako je predviđeno u ESCP-u; i
 - (d) ESCP, ili neka njegova odredba ne budu izmijenjeni, poništeni, obustavljeni ili izuzeti, izuzev ako se Banka drugačije ne saglasi u pisanoj formi, kako je navedeno u ESCP-u, kao i da revidirani ESCP bude objelodanjen odmah nakon toga.
3. U slučaju neslaganja između ESCP-a i odredaba ovog Ugovora, mjerodavne su odredbe ovog Ugovora.
4. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta:
 - (a) preduzima sve mjere koje su neophodne kako bi se prikupile, objedinile i dostavile Banci, kroz redovne izvještaje, prema dinamici koja je precizirana u ESCP-u, kao i bez odlaganja u zasebnom izvještaju ili izvještajima, ukoliko Banka to zatraži, informacije o statusu usklađenosti sa ESCP-om i instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji su u njemu navedeni, pri čemu će svi izvještaji biti u obliku i sa sadržinom koji su prihvatljivi za Banku, navodeći, između ostalog: (i) status realizacije ESCP-a; (ii) uslove, ako ih ima, koji remete ili prijetu da poremete realizaciju ESCP-a; i (iii) korektivne i preventivne mjere koje su preduzete ili ih je neophodno preduzeti povodom tih uslova; i
 - (b) obavještava Banku bez odlaganja o svakom incidentu ili nesreći koji se tiču Projekta ili imaju uticaja na Projekat, a koji imaju ili mogu imati značajan nepovoljan uticaj na životnu sredinu, pogođene zajednice, javnost ili radnike, u skladu sa ESCP-om, instrumentima koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji se u njemu navode i Standardima koji se odnose na životnu sredinu i društvo.
5. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta uspostavi, objavi, održava i upravlja dostupnim žalbenim mehanizmom kako bi primio i olakšao rješavanje svih predmeta zabrinutosti i pritužbi osoba na koje je Projekat

uticao i preduzeti sve potrebne i primjerene mjere za rješavanje ili olakšavanje rješavanja takvih predmeta zabrinutosti i pritužbi, na način prihvatljiv za Banku.

6. Zajmoprimac će sprovesti i obezbijediti da Subjekat za implementaciju projekta obezbijedi da sva tenderska dokumentacija i ugovori za građevinske radove u okviru Projekta uključuju obavezu izvođača, podizvođača i nadzornih subjekata da: (a) poštuju relevantne aspekte ESCP-a i instrumente koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji su u njemu navedeni; i (b) donesu i sprovedu kodeks ponašanja koji treba da bude dostavljen svim radnicima i potpisan od njihove strane, sa detaljnim mjerama za rješavanje rizika po životnu sredinu, društvo, zdravstvenih i bezbjednosnih rizika, kao i rizika od seksualnog iskorišćavanja i zlostavljanja, seksualnog uznemiravanja i nasilja nad djecom, kako je primjenjivo na takve građevinske radove koji su naručeni ili se izvode u skladu sa navedenim ugovorima.

Odjeljak II. Monitoring, izvještavanje i evaluacija Projekta

Zajmoprimac će obezbijediti da Subjekat za implementaciju Projekta dostavlja Banci svaki Izvještaj o projektu najkasnije četrdesetpet (45) dana nakon isteka svakog kalendarskog polugodišta, za dato kalendarsko polugodište.

Odjeljak III. Povlačenje sredstava Zajma

1. Upišteno.

Ne ograničavajući primjenu odredbi iz člana II Opštih uslova, Zajmoprimac može povući sredstva Zajma kako bi: (a) finansirao Prihvatljive troškove za Projekat u skladu sa Pismom o povlačenju sredstava i finansijskim informacijama; (b) platio: (i) Proviziju za obradu Zajma; i (ii) svaku premiju za Gornju granicu kamatne stope (*caps*) ili premiju za donju granicu kamatne stope (*collars*); sve u iznosu koji je dodijeljen i, ako je primjenjivo, do visine procenta prikazanog za svaku Kategoriju u sljedećoj tabeli:

Kategorija	Dodijeljeni iznos Zajma (izražen u eurima)	Procenat troškova koji će se finansirati (uključujući poreze, osim poreza na dodatu vrijednost koji je isključen)
(1) robe, radove, usluge osim konsultantskih usluga, konsultantske usluge, obuke i operativne troškove za Projekat.	7.980.000	100%
(2) Provizija za obradu Zajma	20.000	Iznos koji se plaća u skladu sa Odjeljkom 2.03 ovog Ugovora u skladu sa Odjeljkom 2.07 (b) Opštih uslova

(3) Premija za Gornju granicu kamatne stope (<i>caps</i>) ili Raspon kamatnih stopa (<i>collars</i>)	0	Iznos za plaćanje u skladu sa Odjeljkom 4.05 (c) Opštih uslova
UKUPNI IZNOS	8.000.000	

2. Uslovi povlačenja sredstava; Period povlačenja sredstava.

1. Izuzetno od odredaba Dijela A ovog Odjelja, neće se vršiti povlačenje sredstava za plaćanja izvršena prije Datuma potpisivanja; ili
2. Datum zatvaranja je 13. septembar 2030. godine.

PRILOG 3

Program otplate amortizacije povezan sa preuzetim obavezama

U skladu sa Odjeljkom 2.08 ovog Ugovora, Zajmoprimac će otplatiti iznos glavnice Zajma u skladu sa tabelom koja slijedi, koja navodi Datume plaćanja glavnice Zajma i procenat od ukupnog iznosa glavnice Zajma koji se plaća na svaki Datum plaćanja glavnice Zajma („Udio rate“).

Otplata glavnice u jednakim ratama

Datum plaćanja glavnice	Udio rate
Svakog 15. februara i 15. avgusta Počevši od 15. avgusta 2029. do 15. avgusta 2034. godine.	8,33%
Na 15. februar 2035. godine	8.37%

DODATAK

Odjeljak I. Definicije

1. „Smjernice za suzbijanje korupcije“ znači, za potrebe stava 6 Dodatka Opštim uslovima, „Smjernice za spriječavanje i suzbijanje prevara i korupcije u projektima koji se finansiraju iz zajmova IBRD-a i kredita i grantova IDA-e“, od 15. oktobra, 2006, sa izmjenama iz januara 2011. i od 1. jula 2016. godine.
2. „Kategorija“ znači kategoriju koja je navedena u Odjeljku III.A Priloga 2 ovog Ugovora.
3. „CBCG“ znači Centralna banka Crne Gore Zajmoprimca koja je osnovana u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Crne Gore Zajmoprimca, koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 040/10 od 22. jula 2010, 046/10 od 6. avgusta 2010, 006/13 od 31. januara 2013, 070/17 od 27. oktobra 2017, 125/23 od 31. decembra 2023. godina.
4. „Plan obaveza u pogledu životne sredine i društva“ ili „ESCP“ znači plan obaveza u pogledu životne sredine i društva u okviru Projekta, od 27. jun 2025. godine koji se može povremeno mijenjati u skladu sa njegovim odredbama, a u kome su utvrđene materijalne mjere i postupci koje Zajmoprimac sprovodi ili čije sprovođenje obezbjeđuje radi ublažavanja potencijalnih rizika po i uticaja Projekta na životnu sredinu i društvo, uključujući vremenske okvire za aktivnosti i mjere, institucionalne aranžmane, aranžmane za zaposlene, obuku, monitoring i izvještavanje, kao i sve instrumente koji se odnose na životnu sredinu i društvo koji će se na osnovu toga pripremiti.
5. „Standardi koji se odnose na životnu sredinu i društvo“ ili „ESS“ znače zajedno: (i) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 1: Procjena i upravljanje rizicima i uticajima na životnu sredinu i društvo“; (ii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 2: Radna snaga i uslovi rada“; (iii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 3: Efikasnost korišćenja resursa i spriječavanje zagađenja i upravljanje zagađenjem“; (iv) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 4: Zdravlje i bezbjednost zajednice“; (v) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 5: Sticanje zemljišta, ograničenja u korišćenju zemljišta i nedobrovoljno preseljenje“; (vi) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 6: Očuvanje biodiverziteta i održivo upravljanje živim prirodnim resursima“; (vii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 7: Autohtoni narodi/zapostavljene tradicionalne lokalne zajednice subsaharske Afrike“; (viii) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 8: Kulturna baština“; (ix) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 9: Finansijski posrednici“; (x) „Standard koji se odnosi na životnu sredinu i društvo 10: Angažman zainteresovanih strana i objelodanjivanje informacija“; koji su stupili na snagu 1. oktobra 2018. godine, kako je objavila Banka.
6. „FPS“ znači sistem za brza plaćanja.
7. „Opšti uslovi“ su „Opšti uslovi Međunarodne banke za obnovu i razvoj za finansiranje od strane IBRD-a i finansiranje investicionih projekata“, od 14. decembra 2018. (posljednji put revidirani 15. jula 2023. godine), sa izmjenama koje su date u Odjeljku II ovog Dodatka.
8. „MF“ znači Ministarstvo finansija Zajmoprimca, ili njegov sljedbenik koji je prihvatljiv za Banku.

9. „Operativni troškovi“ znače razumne dodatne troškove koje su imali Zajmoprimca i Subjekta za implementaciju Projekta (PIE) na račun implementacije i upravljanja Projektom, uključujući troškove za potrebe kancelarijske opreme i materijala, korišćenja i održavanja vozila, iznajmljivanja kancelarijskog prostora, komunikacionih troškova i troškova osiguranja, troškova kancelarijske administracije, bankovnih naknada, režija, troškova transporta, putovanja, dnevnica za putovanja i troškova nadzora, kao i naknada za zaposlene u Timu za implementaciju Projekta (PIT) i TSU, uključujući Naknade za socijalno osiguranje ako je primjenjivo (isključujući plate za državne službenike i/ili namještenike Zajmoprimca ili Subjekta za implementaciju projekta).
10. „Operativni priručnik za Projekta“ ili „POM“ znači operativni priručnik za Projekat koji je prihvatljiv za Banku a koji su pripremili TSU i PIE, a usvojio PIE po osnovu Odjeljka 5.01 ovog Ugovora i koji je pominje u Odjeljku I.C Priloga 2 uz ovaj Ugovr, a isti priručnik može biti povremeno izmijenje, uz prethodno odobrenje Banke.
11. „Propisi o nabavkama“ su, za potrebe stava 85 Dodatka Opštim uslovima, „Propisi Svjetske banke o nabavkama za zajmoprimce finansiranja investicionih projekata“, od februara 2025. godine.
12. „Subjekat za implementaciju projekta“ znači Centralna banka Crne Gore.
13. „Propis Subjekta za implementaciju projekta“ znači Zakon o Centralnoj banci Crne Gore, koji je objavljen u Službenom listu Crne Gore br. 040/10 od 22. jula 2010, 046/10 od 6. avgusta 2010, 006/13 od 31. januara 2013, 070/17 od 27. oktobra 2017, 125/23 od 31. decembra 2023. godina.
14. „Tim za implementaciju Projekta“ ili „PIT“ znači tim za implementaciju projekta koga će formirati CBCG po osnovu Odjeljka 5.01 uz ovaj Ugovor i u skladu sa Odjeljkom I.A.2 Priloga 2 uz ovaj Ugovora i odredbama POM-a.
15. „QR“ znači kod za brzi odgovor u kome se čuvaju kriptovani podaci.
16. „RTGS“ znači sistem bruto saldiranja u realnom vremenu, platni sistem u kome se izvršavanje pojedinačnih platnih transakcija vrši po bruto principu u realnom vremenu.
17. SEPA znači jedinstveno područje za plaćanje u eurima.
18. „Datum potpisivanja“ znači kasniji od dva datuma na koji su Zajmoprimac i Banka potpisali ovaj Ugovor i ta definicija važi za sva pozivanja na „datum Ugovora o zajmu“ u Opštim uslovima.
19. „Naknade za socijalno osiguranje“ znači svako plaćanje ili doprinos za naknade u slučaju nezaposlenosti, osiguranje u slučaju invaliditeta, naknade za kompenzaciju radnika, naknade za penzionisanje (penzije ili socijalno osiguranje) i životno osiguranje, ili bilo koja druga naknada u skladu sa propisima Zajmoprimca.
20. „Subsidijarni ugovor“ (*Subsidiary Agreement*) znači ugovor naveden u Odjeljku I.B.1 Priloga 2 uz ovaj Ugovora prema kojem Zajmoprimac stavlja sredstva Zajma na raspolaganje Subjektu za implementaciju Projekta.
21. „TARGET“ znači Transevropski automatizovani sistem za brze transfere bruto poravnanja u realnom vremenu kojim upravlja Evropska centralna banka za saldiranje/poravnanje u Evropskoj uniji (EU).

22. „TIPS klon“ znači replikovani TARGET sistem za saldiranje/poravnanje instant plaćanja koji koristi istu tehničku infrastrukturu i softver, a koji će obezbijediti Centralna banka Italije (*Banca d'Italia*) u skladu sa Pismom o namjeri o saradnji između četiri nacionalne centralne banke uključene u grupu zemalja zapadnog Balkana (ZB6) i Banca d'Italia za obezbjeđivanje i funkcionisanje TIPS klona“, potpisan od strane PIE 10. januara 2025. godine.
23. „Obuka“ znači rashodi (osim za konsultantske usluge), koji su nastali u vezi sa studijskim putovanjima, kursevima za obuku, seminarima, radionicama i ostalim aktivnostima obuke, koje nijesu uključene u ugovore za nabavku roba ili pružanja usluga, uključujući troškove za materijale za obuku, zakup prostora i opreme, putne troškove, troškove dnevnica polaznika obuke i predavača, naknade predavača (ako je primjenljivo), sve u skladu sa godišnjim budžetom koji je zadovoljavajući za Banku.
24. „TSU“ ili „Jedinica za tehničku podršku“ znači jedinica za tehničku podršku osnovana od strane Ministarstva finansija i koja je odgovorna za fiducijarne aspekte (nabavke i finansijsko upravljanje) i aspekte isplate sredstava Projekta i koja je navedena u Odjeljku I.A.2 Priloga 2 Ugovora o zajmu.

Section II. Pomjene Opštih uslova

Opšti uslovi se ovim putem mijenjanju kako slijedi:

1. Odjeljak 3.01 (*Provizija za obradu Zajma; Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva, Dodatna naknada za izloženost*) se mijenja da glasi kako slijedi:

„Odjeljak 3.01. *Provizija za obradu Zajma; Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva*

(a) Zajmoprimac će platiti Banci početnu Proviziju za obradu Zajma na iznos Zajma po stopi navedenoj u Ugovoru o zajmu. Osim ako nije drugačije navedeno u odjeljku 2.07 (b), Zajmoprimac će platiti Proviziju za obradu Zajma najkasnije šezdeset (60) dana nakon Datuma stupanja na snagu.

(b) Zajmoprimac će platiti Banci Naknadu za odobrena, a neiskorišćena sredstva na Nepovućeni preostali iznos Zajma po stopi navedenoj u Ugovoru o zajmu. Naknada za odobrena, a neiskorišćena sredstva će se obračunavati od datuma Ugovora o zajmu ili od datuma koji pada na četvrtu godišnjicu od datuma odobrenja Zajma od strane Banke, koji god je datum kasniji, do odgovarajućih datuma na koje je Zajmoprimac povukao iznose sa Računa zajma ili ih je otkazao. Osim ako nije drugačije navedeno u Odjeljku 2.07 (c), Zajmoprimac će platiti Naknadu za odobrena, a neiskorišćena sredstva polugodišnje u unazad na svaki Datum plaćanja.“

3. Odjeljak 3.04 (*Plaćanje unaprijed*) se mijenja da glasi kako slijedi:

„Odjeljak 3.04. *Plaćanje unaprijed*

(a) Nakon što je uputio Banci obavještenje četrdesetpet (45) dana unaprijed, Zajmoprimac može da otplati sljedeće iznose prije dospeljeća, na datum koji je prihvatljiv za Banku (pod uslovom da je Zajmoprimac platio sva dospjela Plaćanja iz Zajma na taj datum: (i) cjelokupni Povučeni preostali iznos zajma na taj datum; ili (ii) ukupni iznos glavnice jednog ili više iznosa Zajma koji dopijevaju. Svako djelimično

plaćanje unaprijed Povučenog preostalog iznosa zajma se u skladu sa specifikacijom koju je naveo Zajmoprimac, a ukoliko Zajmoprimac nije dao nikakvu specifikaciju, primjenjuje na sljedeći način: (A) Ako Ugovor o zajmu omogućava odvojene amortizacije za specificirane Povučene iznose glavnice Zajma, prijevremeno plaćanje se primjenjuje u obrnutom redoseljedu na te Povučene iznose, tako da se Povučeni iznos koji je posljednji povučen prvi otplaćuje dok se posljednje dospijeće predmetnog Povučeng iznosa otplaćuje prvo; i (B) u svim ostalim slučajevima, prijevremeno plaćanje se primjenjuje u obrnutom redoseljedu u odnosu na dospijeća Zajma, tako da se prvo otplaćuje posljednje dospijeće.

(b) Ukoliko se u pogledu bilo kog iznosa Zajma koji se prijevremeno plaća primijenila Konverzija, a Period konverzije nije završen u vrijeme prijevremenog plaćanja, primjenjuju se odredbe Odjeljka 4.06.“

3. Definicije koje slijede su uključene u Dodatak po alfabetskom redosljedu kao stavovi [#]-[#], a preostale definicije i stavovi (zavisno od slučaja) se shodno tome prenumeriraju:

„[#]. „CRDC“ ili „Klauzula o zaduživanju otpornom na klimatske promjene *Climate Resilient Debt Clause*“ znači mehanizam uspostavljen u Ugovoru o zajmu koji dopušta kvalifikovanom Zajmoprimcu da odloži određena plaćanja glavnice i/ili kamata (i drugih troškova Zajma) tokom Perioda odlaganja nakon pojave Prihvatljivog/kvalifikovanog događaja.“

„[#]. „Uslovi i odredbe CRDC-a“ znače uslove i odredbe klauzule o zaduživanju otpornom na klimatske promjene, kako ih Banka povremeno objavljuje i revidira, a koji su na snazi u vrijeme zahtjeva za odlaganje plaćanja.“]

„[#]. „Period odlaganja“ znači period do 24 (dvadeset i četiri) mjeseca, tokom kojeg je aktivirano Odlaganje plaćanja u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.“]

[„[#]. „Prihvatljivi/kvalifikovani događaj“ znači događaj definisan u Uslovima i odredbama CRDC-a.“]

[„[#]. „Odlaganje plaćanja kamate“ znači jednokratno privremeno odlaganje plaćanja kamate i drugih primjenjivih troškova Zajma tokom Perioda odlaganja, koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.“]

„[#]. „Odlaganje plaćanja“ znači Odlaganje plaćanja glavnice i/ili Odlaganje plaćanja kamate koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.“

„[#]. „Odlaganje plaćanja glavnice“ znači jednokratno privremeno odlaganje otplate Povučenog preostalog iznosa zajma tokom Perioda odlaganja, koju je zatražio Zajmoprimac i aktivirala Banka u skladu sa odredbama Ugovora o zajmu.“

4. U stavovima koji je prvobitno numerisani kao 75 i 81 u Dodatku, pojmovi „Plaćanje Zajma“, i „Datum plaćanja“, se mijenjaju da glase kako slijedi:

„75. „Plaćanje Zajma“ znači bilo koji iznos koji je plativ od Strana u zajmu prema Banci po osnovu Pravnih ugovora, uključujući (ali bez ograničenja na) bilo koji iznos Povučenog preostalog iznosa zajma, kamate Provizije za obradu zajma, Naknadae za angažovana, a nepovučena sredstva, kamate po Zateznoj kamatnoj stopi (ukoliko je ima), provizije za rezervisanje, bilo koje dodatne nakande, bilo koje transakcione provizije za Konverziju ili prijevremni prekid Konverzije, bilo koju premiju koja ja plativa nakon uspostavljanja gornjeg iznosa kamatne stope (*caps*) ili raspona kamatnih stopa (*collar*) i bilo kog Iznosa za poravanje zajma (*unwinding amount*) koji treba da plati Zajmoprimac.“

„81. „Datum plaćanja“ znači svaki datum koji je naveden u Ugovoru o zajmu a koji je nasutpio na ili nakon datuma Ugovora o zajmu na koji dospijevaju za plaćanje kamata, Naknada za angažovana, a nepovučena sredstva i drugi troškovi i naknade Zajma (osim Provizije za obradu Zajma), kako je primljenjljivo.“

5.] Definicije u stavu 4 (Alocirani iznos viška izloženosti); 53 (Doplata za izloženost); 99 (Standardni limit izloženosti) i 105 (Ukupna izloženost) iz Dodatka se brišu u cjelosti i naknadni stavovi se shodno prenumerišu.]